

Dr Manojla Zrnić

Menadžment sportskih objekata i događaja

Studija koja je pred nama koncipirana je kao teorijsko-empirijska monografija menadžmenta sportskih objekata i događaja, a strukturisana je u 4 poglavlja. Svako poglavlje čini poseban ugao analize upravljanja uopšte, a posebno upravljanja sportskim objektima i događajima. Poseban akcent stavljen je na teorijsko i empirijsko sagledavanje relevantnih aspekata efikasnog upravljanja sportskim objektima i događajima u periodu tranzicije.

Osim predgovora i uvodnih napomena, posebno su izdvojena sledeća poglavlja:

- Teorijske osnove istraživanja;
- Konceptija istraživanja
- Prikaz i analiza rezultata istraživanja
- Završno razmatranje i zaključci

U osvrtu na ovu originalnu naučno-istraživačku studiju (monografiju) daćemo samo nekoliko akcenata koji joj daju aktualni predznak, odnosno koji ovu monografiju izdvajaju od sličnih naslova ili naslova koji tretiraju istu ili sličnu materiju.

Osim aktuelnosti u sagledavanju problematike menadžmenta sportskih objekata i događaja, jedna od bitnih karakteristika je posvećivanje značajne pažnje *teorijskim osnovama istraživanja*, tj. društvenom kontekstu. Autor, svestan burnih društveno-političkih i ekonomskih promena u zemlji i okruženju, sagledava njihov uticaj na funkcionisanje sporta i sportskih organizacija, a posebno problema upravljanja sportskim objektima i događajima. U tom kontekstu autor konstatuje da je "menadžment nova naučna disciplina čiji principi i oblast izučavanja još nisu standardizovani i potpuno definisani", i da je "upravljanje fenomen današnjeg vremena, neophodnost savremenog života i rada i njegove sveopšte, stalno rastuće složenosti", te da se suočava sa nizom različitih problema, posebno u zemljama tranzicije.

Polazeći od toga da menadžer obavlja poslove usmerene na funkcionisanje organizacije i ostvarivanje njenih ciljeva, te da postoji pet osnovnih funkcija menadžmenta (planiranje, organizovanje, kadrovska politika, rukovođenje i kontrola), autor je definisao (operacionalizovao) ključne pojmove, kao što su: menadžment sportskih objekata i događaja; efikasnost upravljanja sportskim objektima i događajima; te motivišući stil ponašanja. Tako definisani pojmovi su istovremeno i osnovni parametri konceptualizacije empi-

rijski dizajniranog istraživanja, koje je eksplicirano u poglavlju *Koncepcija istraživanja*. U tom poglavlju autor metodološki korektno eksplicira predmetni okvir istraživanja i ostalu metodološku aparaturu: cilj, zadatke i hipoteze istraživanja; uzorak ispitanika; metode, tehnike i instrumente; te organizaciju istraživanja i postupke za obradu podataka. Opšti je zaključak da je korištena pouzdana i naučno relijabilna metodologija, primerena predmetu proučavanja i uslovima za provođenje istraživanja na uzorku ispitanika iz sportskih objekata sa prostora Republike Srbije i Republike Bosne i Hercegovine. Osim toga, vredno je napomenuti da su u obradi podataka korišteni oni statistički postupci koji su najviše odgovarali prirodi distribucija dobijenih podataka: mere centralne tendencije i mere varijabiliteta, mere značajnosti razlika među segmentima posmatranih varijabli i mere povezanosti među varijablama.

U poglavlju *Prikaz i analiza rezultata istraživanja* očigledno i jasno su eksplicirani dobijeni rezultati istraživanja stavova menadžmenta u sferi upravljanja sportskim objektima i događajima, gde posebno treba naglasiti utemeljeno prikazivanje i objašnjavanje rezultata istraživanja stavova o vrednosti bavljenja menadžmentom; stavova o efikasnost i menadžmenta u upravljanju sportskim objektima i događajima; stavova prema promenama; zadovoljstva menadžmenta; motivacije menadžmenta; stilova ponašanja. Posebno treba naglasiti rezultate međusobne povezanosti socijalno-statusnih obeležja menadžera i njihovih stavova o efikasnosti menadžmenta, kao i povezanost ličnih obeležja menadžera sa njihovim stavovima.

Osim preglednog i sistematičnog izlaganja brojnih rezultata dobijenih tokom empirijskog istraživanja, autor se dosta angažuje i u pravcu ukazivanja na potrebu kritičkog, planskog i organizovanog praćenja efektivnosti različitih stilova ponašanja i motivacije menadžera, posebno u promenjenim društvenim i ekonomskim uslovima. Autor je dosta kritičan u proceni i interpretaciji dobijenih podataka, što pokazuju njegovi zaključci. Tako, na primer, autor konstatuje da "*Egzistirajući opšti stav o vrednosti bavljenja menadžmentom sportskih objekata i događaja pokazuje da kod sportskih menadžera dominira svest koja govori o opšte poželjnom odnosu prema menadžmentu. Podaci pokazuju da bavljenje menadžmentom u ovoj oblasti većina ispitanika shvata kao nešto što ima veliku vrednost, a u socijalnoj psihologiji se zna da stavovi takve opštosti vrše snažan uticaj na smer i intenzitet ponašanja pojedinca, na njihov pozitivan ili negativan akcioni odnos na poslu*". Značajno je, takođe, pomenuti da se u studiji dosta pažnje posvećuje ne samo stavovima, nego i drugim aspektima ličnosti: životnim ciljevima, motivima, emocijama, stavovima, vrednostima, osobinama ličnosti i drugim.

U poglavlju *Završno razmatranje i zaključci* su izdvojeni najvažniji rezultati istraživanja i izvedene generalizacije. Posebno se nameće kao interesantan zaključak da "Menadžeri ispoljavaju različita uvjerenja o *poželjnosti promjena*. Najprije se može primjetiti, da oni shvataju da su promjene pože-

ljan i nužan fenomen koji treba podržati. S druge strane, oni još uvijek ne ispoljavaju dovoljno spremnosti za uvođenje promjena u područja njihovog angažovanja, što se čini i razumljivim, jer bi na taj način poremetili uspostavljene odnose i doveli sebe u situaciju nesigurnosti". Na kraju rada, pored rezimea na srpskom i engleskom jeziku, data je lista sa 163 bibliografske jedinice domaćih i stranih autora, uglavnom novijeg datuma, što publikaciju svrstava u red onih koje su ne samo teorijski utemeljene, nego i veoma aktuelne.

Zaključak:

Iz svega što je navedeno o studiji dr Manojla Zrnića, Menadžment sportskih objekata i događaja, može se konstatovati da je reč o originalnom naučno-istraživačkom radu, tj. naučno zasnovanoj, aktuelnoj i, pre svega, korisnoj monografiji. Zato ovaj tekst sa zadovoljstvom preporučujem za štampu.

Novi Sad, 4. oktobra 2006. godine

Prof. dr Leposava Grubić-Nešić